

Standartların Birlikte Kullanımı

Sağlık bilişimi standartları birbirinin yerine geçmez; aynı laboratuvar sonucunun farklı yönlerini tanımlayarak birbirini tamamlar. **LOINC** yapılan incelemeyi, **UCUM** ölçü birimini, **SNOMED CT** klinik kavramı, **UDI** kullanılan cihaz veya IVD ürününü, **HL7 FHIR** ise bütün bu bilgilerin bilgi sistemleri arasında yapılandırılmış biçimde aktarılmasını sağlar. Üreticinin katalog numarası ile ürünün lot numarası da kullanılan kitin ve belirli üretim partisinin izlenmesini mümkün kılar.

Örnek – HbA1c sonucu:

- İnceleme: HbA1c – **LOINC: 59261-8**
- Sonuç ve ölçü birimi: 48 **mmol/mol** – **UCUM: mmol/mol**
- Klinik kavram: Tip 2 diabetes mellitus – **SNOMED CT: 44054006**
- Kullanılan analizör: Cihaza ait **UDI-DI ve seri numarası**
- Kullanılan kit: **Üretici, ürün adı, katalog/REF numarası ve UDI-DI**
- Üretim bilgisi: **Lot/parti numarası ve son kullanma tarihi**
- Veri aktarımı: **HL7 FHIR Observation kaynağı**

Bu yapı sayesinde yalnız “hastanın HbA1c sonucu 48 mmol/mol” bilgisi aktarılmaz. Aynı zamanda hangi incelemenin yapıldığı, birimin ne olduğu, sonucun hangi klinik bağlamda değerlendirildiği ve hangi cihaz, kit ve üretim partisi kullanılarak elde edildiği de izlenebilir. Böylece sonuçların doğru yorumlanması, sistemler arasında birlikte işlerlik ve geriye dönük izlenebilirlik desteklenir.

Prof. Dr. Diler Aslan

16.09.2026

Yazar hakkında

Prof. Dr. Diler Aslan, tıbbi biyokimya, tıbbi laboratuvar yönetimi, laboratuvar verilerinin yönetimi ve kalite sistemleri alanlarında uzun yıllar akademik ve uygulamalı çalışmalar yürütmüş; çeşitli kurumsal yöneticilik görevlerinde bulunmuştur. FORTRAN II Programlama Dili (1972), ANKUZEM E-Eğitimci (2013), UKAS ISO/IEC 42001 Yapay Zekâ Yönetim Sistemleri Farkındalık (2025) ve ADLM Tıbbi Laboratuvarlarda Veri Bilimi (2026) eğitimlerini tamamlamıştır. Tıbbi laboratuvarlarda kalite yönetimi, dijital sağlık, veri kalitesi ve yapay zekâ yönetişimi alanlarında ve eğitim ve danışmanlık çalışmalarını sürdürmektedir.

ORCID: [0000-0003-4907-9445](https://orcid.org/0000-0003-4907-9445)